

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta právnická

Katedra veřejné správy

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Budoucnost českého vysokého školství:
Kam by mělo směřovat?

Autor práce: Aleš Pitín LL.B.

Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Josef Louda, CSc.

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Akademický rok: 2016/2017

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Aleš PITÍN**
Osobní číslo: **R12B0079P**
Studijní program: **B6804 Právní specializace**
Studijní obor: **Veřejná správa**
Název tématu: **Budoucnost českého vysokého školství:
Kam by mělo směřovat?**
Zadávací katedra: **Katedra veřejné správy**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Úvod
2. Společnost vědění a potenciál českých vysokých škol v mezinárodním měřítku
3. University of Redlands, USA, California
4. University of South Wales, Velká Británie, Wales
5. Co konkrétně by se mělo reformovat?
6. Závěr

Rozsah grafických prací:

Rozsah kvalifikační práce: **cca 40 stran**

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

viz zvláštní seznam

Vedoucí bakalářské práce: **JUDr. Tomáš Louda, CSc.**

Katedra veřejné správy

Datum zadání bakalářské práce: **31. března 2016**

Termín odevzdání bakalářské práce: **31. března 2017**

L.S.

Doc. JUDr. Jan Pauly, CSc.
děkan

JUDr. Tomáš Louda, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 8. října 2016

Prohlášení

„Prohlašuji tímto, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně a uvedl jsem v seznamu zdrojů všechny zdroje.“

V Praze dne 28.3. 2017

---

vlastnoruční podpis autora

Abstract

As I studied at 3 different universities in three different countries, I was wondering, how to improve study experience of the students at the Faculty of Law, University of West-Bohemia.

The content of this dissertation is laid out as follows:

Firstly, I have explained reasons which led to write dissertation on this particular topic. On the top of that, I have also defined the research objective of the dissertation.

Secondly, I have briefly spoke about the theory of miseducation and potential of the Czech educational system for foreign students.

Next part of the dissertation is focused mainly on my experiences from abroad. Namely: University of Redlands in California and University of South Wales in the United Kingdom.

The final part names about the particular ideas on improvements at the Faculty of Law, University of West-Bohemia, I came up with.

I came up with the conclusion that the Czech Educational system is lacking many aspects, which could be visible at universities in the USA and the United Kingdom.

Key Words:

University of Redlands, University of South Wales, Reform of the Czech Educational System, University of West Bohemia, Criticism, Ideas, Improvement

Poděkování

Rád bych touto cestou vyjádřil poděkování za cenné rady a trpělivost při vedení mé bakalářské práce. Rovněž bych chtěl poděkovat za vstřícnost a pomoc při získání potřebných informací a podkladů.

A handwritten signature in blue ink that reads "Aleš Potan". The signature is written in a cursive style with a horizontal line underneath it.

Podpis

Obsah

Poděkování.....	6
Úvod.....	8
1. Společnost vědění a potenciál českých vysokých škol v mezinárodním měřítku.....	10
2. University of Redlands, USA, California.....	13
3. University of South Wales, Velká Británie, Wales	18
4. Co konkrétně by se mělo reformovat?.....	28
(1) Memorování	29
(1) Kreativní eseje vs Konvenční seminární práce.....	30
(2) Finance	31
(3) Délka studia	33
(4) Problémy spojené se studiem v zahraničí.....	33
(5) Problém Právnické fakulty ZČU přilákat dostatečně velké množství zahraničních studentů	34
(6) Audiovizuální záznamy z přednášek a seminářů.....	35
(7) Právní klinika.....	36
(8) Mooty jako součást výuky a učícího procesu.....	37
(9) Double degrees neboli dvojité tituly	38
(10) Přijímací řízení	39
(11) Zrušení papírových indexů.....	39
(12) Změna názvu univerzity	40
(13) Pobočka v Praze.....	41
(14) Význam známek.....	41
(15) Platy vysokoškolských učitelů	42
(16) Více možností ohledně bakalářské práce	45
Závěr	47
Bibliografie.....	49

Úvod

Na úvod této bakalářské práce bych rád vysvětlil, proč jsem si zvolil dané téma. Dále stanovím cíle pro český vzdělávací systém a jejich rozbořem se budu následně zabývat v samotné bakalářské práci.

V minulosti jsem působil jakožto vydavatel středoškolského časopisu *Easy Magazine*,¹ který byl v době své největší slávy distribuován v nákladu 25.000 ks na více než 100 středních škol po celé České republice a měl roční obrat těsně pod 1.000.000,- Kč. Jednou z problematik, kterou se časopis zabýval bylo právě školství. V té době jsem měl možnost udělat sérii zajímavých rozhovorů s lidmi, kteří jsou součástí českého vzdělávacího systému, nebo se jej naopak rozhodli opustit a jít studovat do zahraničí. Jako jednoho z nejzajímavějších českých vizionářů na poli vzdělávání považuji zakladatele a majitele společnosti Scio, Ondřeje Štefla. Dalším člověkem, který měl skvělou vizi byl Jiří Růžička, v té době ještě ředitelem Gymnázia Jana Keplera a dnes již senátor za TOP 09. V rozhovoru, který jsem s ním dělal jsem se ho zeptal, co pro něj znamená dobrá škola. Odpověděl mi, že dobrá škola znamená pro každého něco jiného. Nejúspěšnější číslo časopisu *Easy Magazine*² bylo pak věnováno českým studentům, kteří se rozhodli jít studovat na nejprestižnější zahraniční univerzity. Byly mezi nimi jména jako Oxford, Harvard, Yale a Stanford. Tito lidé, jejich názory a jejich postřehy mne velice ovlivnily. Sám jsem měl v té době již zkušenost ze zahraniční univerzity a po návratu do České republiky jsem se jaksi nemohl zbavit pocitu, že je tady něco špatně. Výuka mne nebavila, přišla mi mdlá, neinovativní a domníval jsem se, že mne dostatečně nerozvíjí jako osobnost. Mne samotného to přivedlo k opuštění této země a dvouletému studiu práv ve Velké Británii, kde jsem měl možnost seznámit se s novým prostředím a načerpat další poznatky pro porovnání se systémem, ze kterého jsem vzešel.

---

¹ Easy media os, 'Home Page' (*Easy Magazine*, 2010) <<http://easymagazine.cz/>> accessed 23 March 2017

² Easy media os, 'Easy Magazine No 9/2014' (*Easy Magazine*, September 2014) <<http://easymagazine.cz/casopis/9-2014>> accessed 23 March 2017

Abych se také zmínil o struktuře této bakalářské práce. Poznámám, že se nejprve budu zabývat vývojem vysokoškolského vzdělávacího systému a pokud bude potřeba, odbočím i do základního a středního školství. Základní a střední školství nesou totiž určité prvky, které se promítají až do školství vysokého.

Následně rozepíšu své zkušenosti ze zahraničních univerzit. Těmi jsou: (1) University of Redlands, California, USA a (2) University of South Wales, Velká Británie. Nabyté dojmy a poznatky pak následně aplikuji a porovnám s třetí a poslední univerzitou, se kterou mám osobní zkušenost (3) Právnickou fakultou Západočeské univerzity v Plzni.

Cíl bakalářské práce

Ze současné pozice studena mne trápí velké množství systémových chyb, které má Právnická fakulta Západočeské univerzity v Plzni. Jako student však ale cítím, že velké množství těchto chyb nemůže být opraveno, pokud nepřijde vůle shora. Rád bych tedy touto bakalářskou prací přispěl k její reformaci a dal nápady vedení, jak Právnickou fakultu při Západočeské univerzitě v Plzni pozdvihnout. Mnoho z těchto návrhů a vizí však překročí rámec fakulty a půjdou do zamyšlení se nad systémem vzdělávání právníků jako celku. To si i stanovuji jakožto cíl této bakalářské práce.

1. Společnost vědění a potenciál českých vysokých škol v mezinárodním měřítku

„Ve společnosti vědění se už nikdo neučí, aby něco věděl, nýbrž kvůli učení samotnému.“

Konrad Liessmann, *Teorie Nevzdělanosti*³

A přesně tak na mne působí současný stav českého vysokého školství, ale pokud zajdeme dále do minulosti, podobný problém mne prování už od základní školy, následně pokračoval na gymnáziu a vysoká škola systém pouze zakončuje. Na gymnáziu mne seznámili v hodinách literatury s uměleckým směrem 19. století. *l'art pour l'art* neboli uměním pro umění. V knihách napsaných v tomto duchu nejde o příběh jako takový, jeho kvalita není podstatná, hlavní je atmosféra, ale kdo by četl knihu kvůli atmosféře? Stejně tak jako si pokládám otázku, kdo by se učil, jenom proto aby se učil?

Základní problém, které české školství má je neustálé kladení si otázky, co by měl absolvent toho a toho stupně umět? K Tématu se poměrně zajímavě vyjadřuje polistopadový ministr školství, Petr Vopěnka ve svém Memorandu o škole a matematice.⁴ Podle mého názoru by stát měl přestat určovat, co mají studenti umět a nechat školám volnější ruku. Studenti by se měli více zaměřit na praktické dovednosti než na faktické znalosti. Faktické znalosti, jak říká Liessmann, jsou dobré spíše pro intelektuální večírky než pro běžný život.

Poté, co jsem si přečetl memoáry Viktora Knappa,⁵ který navštěvoval právnickou fakultu za 1. Republiky, dospěl jsem k závěru, že se styl výuky příliš neinovoval a nezměnil.

---

³ Konrad Paul Liessmann, *Teorie nevzdělanosti* (1st edn Academia 2008) s 19

⁴ Vopěnka Petr, 'Memorandum o Škole a matematice' (*Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, Ústí nad*

Labem, unknown) <<http://fzp.ujep.cz/aktuality/Memorandum.pdf>>accessed 23 March 2017

⁵ Viktor Knapp, *Proměny času* (1st edn Prospektrum 1998)

Přitom, kdyby Česká republika byla schopna své školství inovovat, zaujala by tím mnoho mezinárodních studentů, kteří by u nás platili školné a naše vysoké školství by se tak stalo zlatým dolem.

Podle současné ministryně školství, Kateřiny Valachové má Česká republika dobré postavení pro to, aby zaujala mezinárodní studenty.⁶ Tyto předpoklady jsou dány bohatým kulturním dědictvím, nižšími životními náklady v porovnání se západem a skvělou geografickou polohou, která umožňuje přístup do dalších Evropských kulturních měst.

Pokud budu hovořit ze své vlastní zkušenosti, jednou z prací, kterou se živím, je průvodce Anglických turistů v Praze. Během svého převodování jsem se setkal i se studenty amerických vysokých škol. Všichni studijní pobyt v Praze náležitě vychvalovali. Díky nižším životním nákladům měli poměrně spokojený život, mohli chodit na obědy a večere do restaurací a cestovat do nejrůznějších destinací po celé Evropě zahrnující Barcelonu, Krakow apod.

Z toho důvodu si také myslím, že Praha je skvělým místem pro umístění mezinárodních soukromých škol.

Největším rivalem Prahy je pak Vídeň, která má obrovský kulturní potenciál a každoročně se umísťuje mezi nejlepšími místy k životu v rámci celého světa. Vídeň má však jeden nedostatek, ve kterém ji Praha snadno porazí, a tím jsou vysoké životní náklady.

Do budoucna se dá předpokládat, že význam Prahy, jakožto města figurujícím jako mostem mezi Východem a Západem bude vzrůstat. Přispěje k tomu i výstavba vysokorychlostních železnic⁷ a jejich napojení na Německo popřípadě Rakousko.

---

⁶ Týden, www.tyden.cz, 'Univerzitám v zahraničí máme co nabídnout, tvrdí Valachová' (*TÝDEN*cz, 29 September 2016)<http://www.tyden.cz/rubriky/domaci/skolstvi/univerzitam-v-zahranici-mame-co-nabidnout-tvrdi-valachova_399766.html?showTab=nejtenejsi-3> accessed 23 March 2017

⁷ Biben Martin, 'Česko je poprvé blízko rozhodnutí o stavbě vysokorychlostní železnice 40 let od prvních úvah' (*Hospodářské noviny*, 22 February 2017)<<http://archiv.ihned.cz/c1-65633050-cesko-je-poprve-blizko-rozhodnuti-o-stavbe-vysokorychlostni-zeleznice-40-let-od-prvnich-uvah>> accessed 23 March 2017

I z těchto důvodů se podle mého názoru Praha stala sídlem několika mezinárodních vysokých škol jako Anglo-American University in Prague nebo University of New York in Prague.

Při správné prezentaci studentům by i Právnická fakulta ZČU mohla těžit z již zmíněných výhod studia v České republice pro zahraniční studenty. Dokáží si představit, že by nabídla například studijní program LL.M. Zahraniční studenti by za něj platili, fakulta by si pak mohla dovolit zaplatit rodilé anglické pedagogy a tím pádem by vzrostla oblíbenost Plzně jakožto místa pro mezinárodní studenty.

2. University of Redlands, USA, California

Zkušenost s University of Redlands byla mou první zkušeností se zahraniční univerzitou. Jak už jsem zmínil v úvodu této bakalářské práce, v době, než jsem se vydal na University of Redlands, jsem vydával časopis Easy Magazine. V rámci rubriky Vzdělávání jsem se setkal s mladým člověkem, který se jmenoval Michal Schmalz. Ten se zajímal o alternativní metody vzdělávání a představil mne knize s názvem *Hacking your Education* napsané Dalem J. Stevensnem,⁸ se kterým jsem se během svého pobytu setkal v San Francisku a udělal s ním rozhovor. Pokud zjednodušíme obsah knihy Dale tvrdí následující:

(1) Vzdělání v USA je příliš drahé (může vyjít naž na \$80.000 ročně)

(2) Hodnota, kterou dosažené vzdělání přinese se ani zdaleka nerovná tomu, co se člověk na univerzitě naučil

(3) Vzdělání není jen o univerzitních titulech, ale o člověku jako takovém

Dale se inspiroval u lidí nazvaných unschoolers. Unschoolers jsou lidi, kteří nemají oficiální univerzitní titul, na univerzitu většinou nešli z několika důvodů, tím mohlo být, že univerzita je příliš drahá, příliš výběrová a nemohli by se tam dostat. V reakci na tento problém se začali vzdělávat sami. Moho z těchto unschoolerů studovalo na prestižních univerzitách jako Stanford, California, USA. Daný unschooler si následně vybral oblast, ve které by se chtěl vzdělávat. Pro příklad použijeme marketing. Následně pak začal navštěvovat přednášky a semináře profesorů, kteří se mu líbili a tím se zlepšovali v oblasti, které se chtěli do budoucna věnovat.

Nyní je to už několik let od doby, kdy jsem navštívil San Francisco a s potěšením mohu sledovat, že Dalova Uncollege pokračuje ve svém primárním cíli a nadále vzdělává lidi, kteří se rozhodli, že tradiční univerzitní vzdělání není pro ně.

---

⁸ Dale J. Stephens, *Hacking your Education* (1st edn, Penguin 2013)

Vzdělání na Uncollege trvá v současnosti 1 rok a stojí celkově \$19.000. Momentálně se jejich program sestává ze tří částí: 1. Voyage neboli výprava. Účastník programu stráví 10 týdnů v některé z rozvojových zemí jako Indie, Tanzánie, Indonésie nebo Mexiko. Cílem této fáze je vytrhnout studenty z jejich konvenčního prostředí, vystoupit z komfortní zóny a přehodnotit hodnoty západní civilizace. 2. Launch, neboli start. Ve druhé fázi se pak účastník zaměří na hledání sama sebe. To je mu umožněno tak, že skrze mentory prochází různé oblasti a z nich si následně vybírá, co by ho mohlo zajímat. Během této fáze také bydlí s ostatními studenty a mentorování probíhá v prostředí co-workingového pracoviště podobné pražskému HUBu. 3. Internship, neboli stáž je poslední fází projektu a měla by účastníkovi programu dát ochutnávku toho, jak vypadá práce v prostředí, které si zvolil.

Impuls Dala J. Stephense za jeho Uncollege je prostý. Neochota podvolit se tradičnímu vzdělávání a hledání cesty, jak se kvalitně vzdělávat v oboru, které chceme skutečně dělat bez nutnosti strávit x let ve škole. Zmínění jeho příběhu mne přivádí k jednomu přísloví, které jsem kdysi dávno četl někde na internetu. Pokud jdeš po již vyšlapané cestě, znamená to, že pravděpodobně nebudeš úspěšný, protože tu cestu už vyšlapal někdo před tebou.

Jak už jsem zmínil, můj osobní pocit po studiu prvního ročníku na právnické fakulty byl poněkud smíšený a tento směr se mi zalíbil natolik, že jsem se jej rozhodl sám prozkoumat.

Po skončení sezónní práce jako plavčíka jsem se ozval svému kamarádovi, Jakubovi Kuklovi, Čecho-Američana, kterého jsem znal z dob svých studií na gymnáziu. Jakub mne pozval k němu do Kalifornie, abych s ním studoval na jeho domácí univerzitě a strávil tam s ním přibližně jeden měsíc.

University of Redlands měla jednu zvláštnost a tou bylo, že i na americké poměry se jednalo o poměrně zvláštní univerzitu. Univerzita měla tradiční fakulty jako Business School apod., ale v jejím středu se nacházelo tzv. Johnson Center, které bylo zároveň i studijním programem. Studenti Johnsonova Centra měli možnost vytvořit si svůj vlastní studijní obor. Já jsem

si v tomto momentě uvědomil, že univerzita se může stát i koníčkem. Řekněme, že v současnosti studuji magisterský program právo na Právnické fakultě ZČU. Škola však sama o sobě zabere hodně času a nenabízí příliš velký prostor pro rozvoj ostatních částí osobnosti studenta, kterými mohou být malba, hudba apod.

V této době jsem společně s ostatními studenty navštěvoval University of Redlands, rozhodl jsem se pro 4 předměty. Environmentální studia, americké právo, kresba a marketing.

Samotní vyučující mne přijímali velice dobře a víceméně neměli sebemenší problém se skutečností, že navštěvuji jejich hodiny.

Samotní studenti mne rovněž přijímali velice dobře, dokonce mnohem lépe než později ve Velké Británii. Za zmínku určitě stojí říct, že Američané milují Evropany. Je zajímavé, že většina z nich přesně ví, odkud z Evropy jejich předci přišli a dokáží na toto téma konverzovat celou věčnost.

Asi nejzajímavější střety a zároveň diskuze jsem míval na hodinách Environmentálních studií. Vzpomínám si, že nám americká učitelka říkala, že „policy of one child,“ neboli politika jednoho dítěte je pro Čínu dobrá. Její tvrzení bylo postaveno na faktu, že populace Číny roste příliš rychle a planeta země není dostatečně velká. Já jsem s tímto tvrzením nesouhlasil a snažil jsem se jí vysvětlit, že v Evropě nás učili, že politika jednoho dítěte způsobí Číně do budoucna velké problémy, protože bude mít velké množství starých lidí v důchodu a malé množství mladých a ekonomicky aktivních lidí, kteří je budou živit. V tomto směru bylo zajímavé nesouhlasit s vyučujícím, protože si vzpomínám, že většina amerických studentů tyto diskuze s obdivem pozorovala.

Další nespornou výhodou, kterou američtí studenti měli, byla možnost operovat s vlastním budgetem a zvát na univerzitní půdu zajímavé mluvčí. Za dobu, kterou jsem strávil na University of Redlands, jsem se setkal se 2 speakry, kteří jednoznačně vystoupili z řady. Prvním byl člověk, kterého nazvěme zkráceně Larry. Larry byl absolventem Johnsonova centra a později vystudoval Harvard. Byl přizván, aby nám odvyprávěl svůj životní příběh. Jeho

cesta nebyla vůbec tak přímočará, jak by se na první pohled mohlo zdát. Za prvé, University of Redlands nikdy nedokončil, odchodil pouze 2 roky ze 4. Následně začal pracovat v malé pekárně v Californii, kde se mu podařilo prostřednictvím geniální marketingové strategie několikrát zvýšit tržby. Následně pokračoval do státní správy USA, kde jen tak ze srandy řekl svému šéfovi, že by ho mohli poslat na Harvard. Načež mu jeho šéf řekl, že to není vůbec špatný nápad. V době, kdy nám Larry přednášel, byl podnikatelem.

Co nejvíce doceňuji na skutečnosti, že Larry takto promluvil před studenty, je schopnost inspirovat. Dokážu si představit, že by pobodnou možnost měli i studenti Právnické fakulty ZČU. Prvním předpokladem by však bylo, aby se na jejich činnost vyčlenily nějaké finance, které by pak mohli volně použít, tak aby speakrům byli schopni zaplatit cestovné a v případě potřeby i nějaký honorář.

Dalším zajímavým speakrem byl marocký opoziční novinář a vydavatel časopisu TelQuel,⁹ Ahmed Benchemsi.¹⁰ Tento novinář byl pozván studenty žurnalistického oboru. Jeho příběh shrnu velice krátce. Časopis TelQuel byl publikován ve francouzštině, která je v Maroku považována za jazyk intelektuálů. Ahmed popsal politickou situaci následovně: v zemi žije král a ten se nesmí za nic na světě kritizovat. Ahmedův časopis samozřejmě krále kritizoval, navíc později začal otevřeně mluvit o homosexuálech žijících v Maroku. Nakonec to s ním dopadlo tak, že byl perzekuován a musel opustit Maroko a přestěhovat se do USA, kde mu byla nabídnuta pozice výzkumníka politických věd na Stanfordské Univerzitě.

Poslední zajímavostí, kterou University of Redlands měla bylo velké množství spolků, ovšem ne spolků, které bychom si představili v českém slova smyslu. Spolky na University of Redlands se zabývaly celou řadou témat. Nejzajímavějším byl pravděpodobně Klub povídání o sexu. V drtivé většině případů tam byly přítomné slečny. Poměr slečny kluci byl 25:2 a aktivita klubu

---

⁹ Wikipediaorg, 'TelQuel' (*Wikipediaorg*, 11 March 2017) <<https://en.wikipedia.org/wiki/TelQuel>> accessed 23 March 2017

¹⁰ Wikipediaorg, 'Ahmed Benchemsi' (*Wikipediaorg*, 25 February 2017) <https://en.wikipedia.org/wiki/Ahmed_Benchemsi> accessed 23 March 2017

představovala otevřené probírání sexuálních zkušeností a vzájemné si razení. Dalším z takových klubů, který jsem měl možnost navštívit byl Klub Afroameričanů. Na začátek jsem zmínil, že jsem se přišel pouze podívat, protože mne to zajímá a dostalo se mi potlesku od členů.

Poslední zkušenost z tohoto pobytu, kterou si dovolím zmínit je setkání s Presidentem (v českém pojetí rektorem) University of Redlands. Z mého pohledu to byl velice vzdělaný člověk s českými kořeny. Jeho pradědeček přišel do USA z oblasti kolem dnešního Písku. Jednu věc jsem na Američanech obdivoval, neznali slovo nejde a obecně jsou národem, který se psychicky silně podporuje. Tento člověk byl jedním z těch, kteří mne vnitřně přesvědčili, že mohu studovat v zahraničí, v cizím jazyce a že to dokážu.

Tímto by se tedy dala shrnout má zkušenost z University of Redlands. Jak už jsem poznamenal, po svém návratu do České republiky jsem byl rozhodnut, že chci studovat někde v zahraničí a o tom už vypráví má další zkušenost se zahraniční univerzitou z Velké Británie.

3. University of South Wales, Velká Británie, Wales

Po svém návratu z USA a po tamní zkušenosti s univerzitou jsem byl rozhodnut vycestovat do zahraničí za každou cenu. Mým primárním cílem bylo, vrátit se zpět do USA a přestoupit na University of Redlands. Mé rozhodnutí pramenilo zejména z toho faktu, že President University of Redlands se během rozhovoru zmínil, že by měl zájem o studenty z bývalého Východního bloku.

Jak už jsem ale zmínil v předchozí kapitole, školné je poměrně dost vysoké. Pokud přepočítáme roční náklady na život a školné, snadno se dostaneme na částky přes 1 mil. Kč ročně.

Po několika neúspěšných přihláškách do USA jsem se rozhodl vyzkoušet možnost Erasmu přes Právnickou fakultu ZČU. Plánem bylo vycestovat s finanční podporou, za danou dobu si vybudovat zázemí a následně dokončit školu v zahraničí. Jak se později ukázalo, toto se snadněji řekne než udělá, už jenom z toho titulu, že Britská kultura nemá s tou americkou příliš mnoho společného.

Na úvod bych rád řekl, že lokace univerzity mé očekávání příliš nenaplnila. Já osobně jsem z Prahy, ze které také dojíždím do Plzně. Praha má, co se kulturního centra České republiky a nabídky, to nejlepší co tato země může nabídnout. To se však nedalo tvrdit o Cardiffu. Cardiff by se v českém kontextu dal přirovnat k Ústí nad Labem v procesu revitalizace. Vznikl v 18. století jako přístav odkud se tehdy vyváželo uhlí do celého světa. Uhlí a doly byly doménou Walesu jako takového. V době své největší slávy by se dalo říci, že uhlí bylo něco jako je ropa dnes. Díky němu vzniklo v jižním Walesu spoustu malých komunit a vesniček, které nyní bojují s odlivem mladých lidí a vysokou nezaměstnaností.

Co mne na Cardiffu překvapilo nejvíce, byl přístup k imigrantům. Svá studia jsem dokončil těsně před Brexitem, kdy se zvedla vlna nenávisti právě proti nově příchozím jako jsem byl já. V USA jsem si zvykl, že když člověk řekne, že je z Evropy, bylo to automaticky cool. Američani jsou rovněž velice vřelý a otevřený národ. Britové jsou pak jejich opakem. Nepustí si lidi jen tak lehce k tělu a nálepka člověka z východní Evropy dělá hodně. Vzpomínám si

na příhodu, kdy jsem vezl svou motoru do servisu. Prohodil jsem pár slov s tamním předákem a ten se mne ptá, jestli jsem z USA, že nezním jako někdo z Británie. Já mu na to říkám, že jsem z České republiky načež vyvalil oči a říká mi, že rozhodně nevypadám jako někdo z východní Evropy. Tak se ho ptám jak podle něj vypadají lidi z východní Evropy a on mi odpoví, že chodí v levném, roztrhaném oblečení a bydlí v domě, který je určen pro 5 lidí ale bydlí jich tam tak padesát. To byl pro mne poměrně šok.

Najít práci v regionu, kde práce není a kde politici dostávají kredit pouze za mluvení o tom jak vytvoří pracovní místa rovněž nebylo příliš jednoduché. Najít práci mi zabralo 7 měsíců. Toť tedy k prostředí, do kterého byla univerzita zasazena. Jsem přesvědčen, že prostředí je velmi důležitý aspekt a pokud si člověk vybírá univerzitu v zahraničí nebo kdekoliv jinde, měl by posoudit ekonomickou rozvinutost regionu a velikost města jako takového.

Ještě než mi skončil Erasmus, podal jsem si přihlášky na několik anglických univerzit. Dvě byly umístěné v Cardiffu a jedna v Londýně. Na University of South Wales mi pak nabídli, že si v rámci 2-letého zrychleného bakaláře mohu dodělat titul Bakalář Britského práva v rámci jednoho následujícího akademického roku. Nabídku jsem přijal a co se týče systému výuky univerzity, zázemí a ochotnosti učitelů, mohu o ní říct jen to nejlepší.

Za prvé mi velice imponovala skutečnost, že lze dokončit titul ve zkrácené době. Co jsem totiž vyzoroval v rámci Velké Británie je, že studium má tendenci se spíše zkracovat a zefektivňovat než prodlužovat. Myslím si, že je to zejména poptávanou trhu. Škola reprezentuje teoretickou část vzdělání, co je však mnohem potřebnější je praxe. Čím kratší dobu totiž student stráví ve vzdělávacím systému, tím dříve se může naučit řemeslo. Úkazem toho jak efektivně univerzity reagují na poptávku trhu a snaží se mu vyjít vstříc je spojení dvou dříve samostatných navazujících studijních programů, tedy Bachelor of Laws (LL.B.) a Legal Practice Course (LPC). V původní podobě zabral LL.B. program 3 roky a LPC ještě jeden rok navíc. V rámci sjednoceného programu, který zabere 3 roky a je tak o jeden rok kratší než býval, vystuduje daný student LL.B. a LPC v jednom. Tento nový sjednocený studijní program je rovněž levnější a vztahují se na něj vládní půjčky pro studenty, což dříve neplatilo pro

LPC. Co z toho lze vyčíst je, že Velká Británie vychází vstříc trhu, uvědomuje si jeho dynamiku a že hlavním hodnotícím kritériem je počet zaměstnaných absolventů.

V tomto případě české právnické fakulty vůbec nevycházejí vstříc svým studentům ani trhu. Jsem přesvědčen, že nikdo nechce trávit 5 let svého života studiem na vysoké škole. Vysokoškolský život se zdá být fajn první rok nebo dva, následně si však student uvědomí, že chce mít také vlastní peníze, vydělávat a k tomu musí často chodit do časově náročné vysoké školy.

Prvním krokem k nápravě je rozdělení 5-letého magisterského studijního programu na tříletý bakalářský obor a následně jednoletý magisterský studijní program. Přičemž, pokud by docházelo ke zkracování a zrychlování bakalářského studia, mohla by se doba celkového studia zkrátit až 3 roky.

O tom jak probíhala diskuze ohledně rozdělení studia práva na bakalářské a magisterské mluví i článek České advokátní komory.¹¹ Z vyjádření Aleny Winterové, která byla členkou Akreditační komise vyplývá, že v České republice je silná nechuť pro rozdělení 5-letého magisterského programu právo. První, kdo o rozdělení usiloval, byla Masarykova univerzita v Brně. Pokus však nevyšel a tehdejší rektor Masarykovy univerzity, Jiří Zlatuška, to považoval za nefér. Podobného názoru byl i bývalý Ústavní soudce a profesor Právnické fakulty v Praze, Vojtěch Cepl, který k tomu řekl, že někdo, kdo potřebuje znát pouze daně, nepotřebuje komplexní teoretickou znalost práva. Právnické vzdělání v českém prostředí tak tímto vyjadřuje svou neohebnost a absolutní neochotu se měnit. Důsledky této zkostnatělosti se projeví v budoucnosti a to zejména tím, že samotné studium na právnických fakultách bude studenty více a více upozadováno. Tím ale studium na právnické fakultě začne postrádat svůj smysl a univerzity budou nuceny přistoupit k reformě. Zároveň si zde dovedu poznamenat, že na základě těchto zjištění akreditační komise působí jako subjekt, který ztratil kontakt s realitou a zejména trhem práce, se kterým by měla úzce kooperovat.

---

¹¹ Česká advokátní komora, 'MŮŽE BÝT PRÁVNÍK BAKALÁŘ?' (*Česká advokátní komora*, unknown) < <http://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=908>> accessed 23 March 2017

Studium bylo v porovnání s tím českým mnohem méně časově náročné a rozhodně nemohu říci, že by studenty obohacovalo méně, spíše tomu bylo naopak.

K otázce komplexnosti vzdělání a toho, co by měl člověk vědět se vyjadřuje Konrad Liessmann ve své knize Teorie nevzdělanosti. Na otázku nenachází konkrétní odpověď, spíše si ji přehazuje z levé ruky do pravé jako žhavý uhlík. Problematiku nutnosti znát konkrétní informaci v daný moment vysvětluje na populární televizní show, Chcete být milionářem? Díky této, kdysi populární televizní show, lidé cení faktické vědomosti. To se odráží na skutečnosti, že vám správné zodpovězení otázky může přinést několik milionů korun. Problémem je, že tyto otázky nemají žádnou vypovídací hodnotu o inteligenci soutěžícího člověka. Zejména v dnešní době, kdy člověk může snadno dohledat jakoukoliv informaci na internetu prostřednictvím svého mobilního telefonu. Já se přikláním k tezi, že škola měla učit studenty spíše schopnost vědět jak a kde informace vyhledávat a jak je ověřovat. Tento předpoklad může být naplněn i pokud se výrazně sníží časová dotace hodin ve škole a učivo se omezí jen na ty nejnütnější základy.

Pro příklad, studenti bakalářského programu právo studují šest dvousemestrálních předmětů. Jejich časová náročnost je 12 hodin týdně plus samostudium a příprava na workshopy. Jak už bylo řečeno, menší časová náročnost nutně neznamená nižší kvalitu vzdělání. Prvek, který se prolínal celým studiem je aktuálnost dané právní problematiky probírané na přednáškách a asistence předmětů, které nutí studenty myslet nad právem jako celkem.

Příkladem takového předmětu je Law on Trial, v překladu tedy něco jako právo před soudem. Témata, která se tam probírala byla například toho rázu zda-li je současná právní úprava znásilnění v Anglii a Walesu dostatečná. Dalším příkladem může být příklad zákona, který byl představen po teroristických výbuších v Londýně a umožňoval zadržení cizinců na neomezenou dobu a následně byl Ústavním soudem zrušen. Byly jsme

představení knize Lorda Toma Bingham s názvem *The Rule Of Law*,¹² která mluví o základních a nenarušitelných principech právního státu.

Tento předmět byl zakončen rozsáhlou esejí z pěti probíraných témat, přičemž si student mohl vybrat u každého tématu z několika podoblastí. Já jsem se například zaměřil na Marxovu právní teorii a argumentoval, že vládnoucí třída kapitalistů vytvořila právo, aby držela dělnickou třídu v podřízeném stavu. V další části eseje jsem hodnotil přínos války v Afganistánu z hlediska práva. Celá válka stála x triliónů dolarů a po opuštění země americkými vojsky centrální vláda ztratila kontrolu nad zbytkem území vyjma Kábulu a tudíž se vymahatelnost práva vrátila zpět na dobu před okupací. Dalším tématem bylo zamyslet se, jakou moc mají mezinárodní korporace ovlivnit zákony v jednotlivých zemích. Další esej se věnovala rovnosti lidí před právem. Mé argumenty se opíraly o skutečnost, že domáhat se práva je drahá záležitost a není přístupná úplně každému. A na závěr, má poslední esej hodnotila, jestli je Policie ve Velké Británii institucionálně zaujatá vůči rasovým menšinám a přistěhovalcům.

Dojem, který z přístupu univerzity ve Velké Británii mám je ten, že se nesnaží vychovat pouze „dělníky práva,“ kteří později budou pracovat v advokátních kancelářích a nebudou uvažovat nad jeho smyslem, ale i racionálně smýšlející studenty, kteří dokáží poodejít pár kroků z uvedeného problému a zamyslet se, jaké dopady bude mít jednotlivá právní úprava na životy obyčejných lidí, popřípadě se zamyslet nad současnou právní úpravou a zhodnotit, jestli jsou občané dané země dostatečně dobře chráněni.

Navzdory faktu, že studium je ve Velké Británii kratší, vychovává společensky uvědomělé právníky.

Další zajímavou skutečností je, že na University of South Wales nebyla prakticky žádná historie. Historie byla volitelný předmět, s dotací jedné hodiny týdně doplněná o samostudium, které bylo mířené především na napsání závěrečné eseje a v žádném případě se nedalo říci, že by to studenty nějak ochuzovalo nebo činilo hloupějšími. Zdá se mi, že v České republice trpíme

---

¹² Tom Bingham, *Rule of Law* (1st edn Penguin 2011)

jakousi obsesí historie a touhou učit se věci jak byly v minulosti místo toho, abychom se zaměřovali na důležitější přítomnost.

Co určitě stojí za zmínku je vybavení univerzity a servis, který byl nám studentům poskytován. Je paradoxní, že studenti Právnické fakulty ZČU nemají automaticky přístup do systémů jako je Beck On-line nebo ASPI. Při studiu na univerzitě ve Velké Británii byl toto nezbytný standard. V rámci univerzitního systému, jsme měli přístup do systémů nazvaných LexisNexis a WestLaw, kde se nachází databáze case law, eseje, komentáře, výkladové slovníky apod. V případě, že studenti potřebovali přístup do nějakých materiálů, které univerzita neměla nakoupené, bylo možné zažádat knihovnu a ta je pro studenty zakoupila. Co se týče zázemí knihovny, pochopil jsem, že univerzita má určitý budget a řekněme, že jednou za pár let obnoví veškeré technologické zázemí knihovny. To znamená, že všechny kopírky a počítače jsou vyměněny a nahrazeny novými. Právnická fakulta ZČU má v tomto směru opět co dohánět. Když přihlédnu ke skutečnosti, že Knihovna právnické a filosofické fakulty byla vytopena a než se dočkala opravy, studenti do ní chodili v její zdevastované podobě. Nyní je opravena, ale skutečnost, že to zabralo tak dlouhou dobu je poněkud pobuřující.

Důraz na praxi se ve výuce se odrážel i na takzvaných moot courtech. Kde jsme byli rozděleni do několika skupin, většinou pod 6 studentech. 3 a 3 se pak rozdělili do dvou týmů z nichž jeden byl pro a druhý proti. Před učitelem jsme pak museli argumentovat svojí stranu případu. Zadání byla velice podrobná a vyžadovala řádný právní výzkum.

Mooty jsem ve Velké Británii absolvoval celkem čtyři, ale pouze jeden byl součástí hodnocení výuky. Ostatní mooty jsem prakticoval s dalšími studenty jako mimoškolní aktivitu. Nejlepší ale také nejnáročnější zkušeností byl Welsh National Moot, ve kterém soutěžily všechny právnické fakulty z Walesu.

Britské mooty mají jednu společnou charakteristiku, vždy se jedná o zadání, na která neexistuje odpověď, záleží tedy čistě na schopnosti studentů jak případ vyargumentují. Soutěže jsou de facto těžší než školní mooty. Studenti

se musejí připravit na obě strany sporu a následně jsou náhodně rozlosováni. Občas se stane, že jedna strana sporu je lépe připravena a vyargumentovaná než ta druhá. V souhrnu, ale musím říct, že to byla skvělá zkušenost už jen z toho titulu, že dva finálové týmy hodnotil předsedající soudce Walesu a případ rozhodnul na základě své praxe a svých zkušeností.

Podobnou náhražkou tradičních esejí bylo jakési simulované jednání s klientem v rámci předmětu Tort Law, neboli přestupkové právo. Vyučující nás přihlásila do internetového systému, který měl podobu e-mailové stránky. Skrze tuto schránku jsme jako studenti většinou po pěti členných skupinách dostávali instrukce. Úvodní e-mail konstatoval, že se zaměstnanci univerzity stal úraz v pracovní době. Univerzita odmítá jakoukoliv odpovědnost a klient se ptá, zda-li má šanci na úspěch u soudu. Prvním krokem tak bylo zhodnotit případ, najít relevantní legislativu a case law a v laickém jazyku klientovi vysvětlit v jaké je situaci. Pro klienta jsme museli založit spis a veškeré e-maily a dokumenty zakládat. Toto cvičení mělo 4 fáze, které měly vždy nějaký deadline. Následně byly týmy studentů postaveny proti sobě a měly vyjednávat. Zde se opět promítá praktičnost cvičení. Na jednání s protí stranou jsme se měli shodnout na částce, kterou univerzita zaplatí jakožto odškodnění, čím více, tím lépe. V našem případě univerzita nechtěla nejprve zaplatit vůbec nic, ale postupnou argumentací jsme se dostali k bodu, kdy jsme je na základě právních argumentů přesvědčili, že musejí důkladně zaplatit. Tuto část výuky považuji nejen za praktickou, ale také zábavnou. Student má zde větší šanci vyjádřit sám sebe a určit si svou funkci v týmu. Někteří studenti jsou lepší v analyzování podkladů a neradi mluví nebo vyjednávají. U jiných je tomu naopak. Dobře to ukazuje důležitost týmové spolupráce, protože různí studenti v budoucnu zaujmou různé pozice.

Jedním z dalších aspektů, kterým se mohla pyšnit University of South Wales byl její Careers service, v překlad něco jako kariérní servis poskytovaný studentům. Univerzita měla specialistku přímo na problematiku získání stáže nebo zaměstnání v právním odvětví. Já jsem její rady velice ocenil zejména z toho důvodu, že na životopisy se ve Velké Británii nahlíží úplně jinak než v České republice. V ČR je životopis pouhým výčtem zkušeností, zatímco ve

Velké Británii je podstatné co vám daná zkušenost (i kdyby to měl být pouze zametač chodníků) přinesla a čím vás posunula dál. Co jsem oceňoval z pozice studenta bylo, že si se mnou někdo sednul na hodinu týdně a začal se mnou pracovat na má schopnosti najít si v budoucnu práci.

Západočeská univerzita v Plzni má kariérní poradenství podobně jako University of South Wales.¹³ Osobně nemám žádné zkušenosti s jejím právním poradenstvím a tudíž jej nebudu srovnávat.

K této kapitole ještě připíši výňatek ohledně své zkušenosti z Financial and Legal Advise při University of South Wales, kterou jsem již v minulosti uvedl ve své zprávě o praxích pro obor veřejná správa. Přejde mi, že si zaslouží být uvedena i v této bakalářské práci. Pojal jsem ji jako souhrn zajímavých událostí, které se na klinice odehrály během mého působení.

Zkušenost z Financial and Legal Advise při University of South Wales:

Toto byla má první zkušenost a také nejlepší z celkem tří, kterými jsem ve Velké Británii prošel. Klinika byla řízena zkušeným (v našem českém pojetí) advokátem z Londýna. V Čechách bychom takovou kliniku označili něco jako Pro Bono, kde jsme my studenti dostávali zkušenosti a bylo na nás dohlíženo profesionálním advokátem.

Mzda, která chodila i po výpovědi

Docházeli tam tedy lidé všech možných věkových skupin a tříd. Jeden z prvních klientů, který k nám dorazil měl tento problém. Pracoval několik let jako řidič autobusu v Cardiffu a okolí. Posléze se vydal cestovat na dobu delší než rok do Austrálie. Mezitím mu však stále chodila měsíční mzda od jeho bývalého zaměstnavatele. Mzda přesahovala částku £ 1000 měsíčně. Bez oznámení ji pobíral po dobu zhruba devíti měsíců. Částka, kterou tak obdržel činila něco přes £ 9,000. Následně se zaměstnavatel ozval a řekl, že chce peníze zpátky. Náš klient mu odepsal, že o penězích, které mu chodily neměl

---

¹³ www.zcu.cz, 'KARIÉROVÉ PORADENSTVÍ' (www.zcu.cz, unknown) <<http://www.zcu.cz/pracoviste/ipc/karierove-poradenstvi/>> accessed 23 March 2017

sebemenší tušení a jelikož se nedíval na svůj bankovní účet, utratil všechny peníze, které na něm měl. Společně s advokátem jsme se později shodli, že to jsou poněkud zvláštní okolnosti a že o částkách musel vědět. Nicméně, naším úkolem bylo tomuto člověku poskytnout radu. Naše rada byla, že jeho bývalý zaměstnavatel má právo požadovat veškeré peníze, které neprávem svému bývalému zaměstnanci zaslal, na zpět. Náš klient se ovšem netvářil, že by peníze chtěl začít splácet, proto jsme se ho zeptali, jestli něco vlastní a jestli má nějaký majetek napsaný na své jméno. Klient řekl, že bydlí pouze v malém studiu (v anglickém pojetí garsonka) a vlastní pouze pár kusů oblečení, počítač a kolo. Rovněž nepracoval oficiálně, ale peníze dostával cash, přímo na ruku. Následně zmínil, že se nehodlá dlouho zdržovat ve Velké Británii a že pojedje zpět do Austrálie. Advokát mu řekl, že mu v současnou chvíli není co zexekovat a z právního hlediska je v Austrálii nedostižitelný. Poté, co klient odešel, Pete (zmíněný advokát, jež měl kliniku na starosti) se nás zeptal na náš názor. S ostatními studenty jsem se shodli, že je to free spirit, neboli člověk svobodného ducha, kterému je všechno jedno. Nehrozilo mu však žádné bezprostřední nebezpečí, a proto ani nebyl tak stresující jako případ, který jsme dostali hned po něm.

Rozvod

Náš další případ byl původem Pákistánec, doktor, dlouhodobě žijící a pracující ve Velké Británii. Se svou manželkou byl sezdán v Pákistánu podle práva Šaríja.

Jeho manželka ho obvinila ze znásilnění, zajímavé však je, že zároveň byli domluveni na rozvodu. Strávil 3 dny ve vazbě (byl zatčen v pátek a vyslýchán až v pondělí). Jeho manželka chtěla, aby se odstěhoval, zároveň si nastěhovala své rodiče do domu, kde společně bydleli ještě se svými dvěma dětmi. Náš klient se však ještě odstěhovat nechtěl, řekl, že se odstěhuje až za nějakou dobu, protože mu bude chvíli trvat najít si nové bydlení. Jeho manželka to těžce nesla, podle jeho výpovědi se často hádali. Ona na něj nakonec zavolala policii a obvinila ho ze znásilnění. Údajně se tak stalo ve 3 hodiny ráno, když spal. Na dveře jeho pokoje zabouchala police, řekli, že je obviněn ze znásilnění a byl dán do vazby.

Ze svého pohledu jsem ještě neviděl člověka, který by byl tak psychicky rozložený. Vypadal, že každou chvíli zkolabuje a také mi ho bylo náležitě líto. Pete mu řekl, že zatím nemůžeme nic podniknout, řekl, že musíme počkat na vyjádření policie (obvyčně doručované v rozmezí 3 týdnů) a následně budeme moct postavit obhajobu na tom co napíší.

Na závěr jsme měli diskuzi. Řekl jsem, že mi toho člověka bylo opravdu líto. Pete nám řekl: „A teď se zkuste zamyslet nad tím, co když to tak ve skutečnosti nebylo, co když nám řekl jen svou verzi?“ To by bylo vše k zajímavým událostem, které se na klinice za mého působení odehrály. Dělal jsem ještě nějakou administrativu, jako zakládání složek, připravování podkladů pro soudy a rešerše.

Toto je tedy závěr všeho dobrého i zlého co mi můj dvouletý pobyt ve Velké Británii přinesl. V následující kapitole vyberu jednotlivé příklady toho, v čem by se Právnická fakulta Západočeské univerzity v Plzni mohla zlepšit. Část z těchto příkladů nebude aplikovatelná pouze na fakultu samotnou, ale na celý český vzdělávací systém.

4. Co konkrétně by se mělo reformovat?

Po vzoru inspirativní knihy nazvané *One + One = Three* od Davida Trotta,¹⁴ bych rád započal tuto kapitolu krátkým příběhem z Indie, na kterém bych rád demonstroval, že reformy velkých školských systémů jsou možné. David Trott pojal svou knihu jako soubor krátkých inspirativních příběhů, na kterých pokaždé demonstroval klíčovou myšlenku.

Seema Bansal, která reformovala školy v Indické provincii Haryana čítající 30 mil. lidí, 15.000 škol a 100.000 učitelů považuje vytyčení cílů za nejdůležitější část procesu reformace školství.¹⁵ Když se Seema Bansal snažila zjistit, proč školy v provincii Haryana nefungují, po několika inspekcích si uvědomila, že školy sice stojí na svém místě, ale učitelé v nich neučí a nepracují s žáky. Kdykoliv totiž probíhala nějaká inspekce, školní inspektory na prvním místě zajímala mimo jiné čistota toalet a dalších (z pohledu vzdělávání) nepodstatných věcí. Seema Bansal si uvědomila, že v systému jsou zásadní chyby. Tyto chyby byly dány kritérii v hodnocení škol, na které se zaměřovala státní správa. Jejím největším nedostatkem byl přitom nedostatek peněz. Proto bylo již ze začátku tohoto projektu rozhodnuto, že všechny reformy, které se budou dít, musí proběhnout se stejným rozpočtem jako je vyčleněn na školy nyní. Když totiž nedokázala zajistit učební pomůcky pro všech 15.000 škol, V jejím úsilí se jí podařilo zjednodušit systém předávání informací a najít způsob jak vrátit učitele zpátky do tříd. Její příběh symbolizuje, že změny ve vzdělávacím systému jsou možné a to i za předpokladu nenavyšování financí, co je často mnohem důležitější jsou samotná hodnotící kritéria vydaná vládou ČR. Tady lze opět podotknout, že snaha ze strany Ministryně školství, Kateřiny Valachové zde je.¹⁶ Podařilo se jí prosadit změnu systému hodnocení vysokých škol a to jak vnitřně tak i ze zevnějšku. Tyto změny jsou však stále pouhým začátkem a k tomu, aby se české vysoké školství posunulo k těm lepším.

---

¹⁴ David Trott, *One + One = Three* (1st edn Macmillan 2015)

¹⁵ Seema Bansal, 'How to fix a broken education system without any more money' (*TEDcom*, May

2016)<https://www.ted.com/talks/seema_bansal_how_to_fix_a_broken_education_system_without_any_more_money#t-259277> accessed 23 March 2017

¹⁶

Pro začátek se nejprve pokusím adresovat nejdůležitější překážky v rozvoji na Právnické fakultě Západočeské univerzity v Plzni. Příkladem mohou být zástupci České středoškolské unie, kteří v jedné ze svých kampaní poukázali na fakt, že české střední školství se jen pramálo změnilo od dob Rakouska-Uherska.¹⁷

(1) Memorování

Tento argument by se neměl zužovat pouze na základní, střední nebo vysoké školy, ale měl by se vztahovat na české školství jako celek. Jeden z problémů, které české základní, střední ale i vysoké školy v první řadě dávají důraz na zapamatování si faktických informací, které se ukazují v praxi jako nepotřebné. Což je podstatný kontrast vůči některým zahraničním univerzitám, záměrně neříkám všem a za malý moment vysvětlím proč. Sám jsem studoval na inovativních zahraničních univerzitách, zahrnujících University of Redlands in California v USA a University of South Wales, ve Velké Británii. Obě tyto univerzity byly velice liberální, jejich pozice vůči studentům byl jakýsi průvodce studiem. Týdenní dotace hodin byla podstatně nižší než na Západočeské univerzitě v Plzni. Na University of South Wales se za jeden semestr studovalo standardně šest předmětů z nichž byl každý oceňován 10 kredity. Ona schopnost univerzity vést studenty k poznání a takzvaně „to think out of box,“ se nejvíce projevovala na systému hodnocení. Studenti nepsali seminární práce, které by byly výčte již všeho zjištěného, ale eseje, které byly zadány vždy na nějaký aktuální problém v britském právu a záleželo na kreativitě studenta, jak se s daným tématem popasuje. Na zadané téma většinou nebyla odpověď a záleželo na samotném studentovi, jak dokáže obhájit svůj názor a stanovisko. Studenti učili argumentačním dovednostem, které jsou v právu velice důležité.

Memorování informací tak mělo v britském vysokoškolském systému jen velice zanedbatelnou pozici. Jediný případ, kdy jsem se memoroval

---

¹⁷ Stredoskolskauniecz, 'Home Page' (Česká středoškolská unie, unknown) <<http://stredoskolskaunie.cz/>> accessed 23 March 2017

Podle mého názoru však memorování není doménou pouze českého vzdělávacího systému jako celku, nýbrž celé české společnosti. Překvapilo mne, když jsem pak byl v Praze na pohovoru v mezinárodní právnické kanceláři DENTONS a advokátem jsem byl křížově zkoušen z práva Evropské unie na základě faktických znalostí.

Myslím si, že je na čase, aby si česká společnost uvědomila, že faktické informace nejsou úkazem inteligence člověka. Mohly být v době, kdy neexistoval Google a internet. Nicméně současná doba si vyžaduje hlavně dobrou schopnost argumentace a znalosti, kam pro dané informace sáhnout, pokud jsou potřeba.

(1) Kreativní eseje vs Konvenční seminární práce

Mým zásadním problémem se seminárními pracemi je ten, že nepodbízejí ke kreativitě a novým řešením. Seminární práce jsou většinou zadávány na témata, která deskriptivně popisují oblast, kterou má student zpracovat. Příkladem může být zadání: Nicotný akt. Student je povinen zpracovat cosi jako rešerši v advokátní kanceláři, vyjma toho, že chybí ten impuls probádat nějakou neznámou otázku a najít na ní odpověď. Většina seminárních prací se tak stává soupisem pěti až deseti děl, které již byly napsány.

O tom jak eseje pobízí ke kreativnímu myšlení a rozvoji argumentace jsem již mluvil v předchozím odstavci. Dalším zajímavým kritériem hodnocení seminárních prací je jejich délka. Zadání je vždy počítáno na strany a řádná seminární práce má kolem deseti stran. Já se osobně domnívám, že toto kritérium je neobjektivní.

Délka esejí na University of South Wales byla striktně omezena, nejdelší esej měla maximální povolenou délku 2.400 slov, nejkratší pak 1.200. Přičemž témata byla velice obširná. Já osobně jsem shledal jako velice těžké zpracovat takto obširná témata v tak omezeném prostoru. Člověk musel velice dobře a dlouho zvažovat jakou informaci použije a jaký argument z ní nakonec formuluje.

(2) Finance

V České republice zůstal jako dědictvím minulosti velice zvláštní a až socialistický systém přerozdělování peněz. Je znám pod názvem financování na studenta. Je důležité poznamenat, že vysoké školy jsou v současnosti posledním článkem systému, kterému se tento systém financování ještě nezměnil. Ministryni školství, Kateřině Valachové se podařilo prosadit změnu školského zákona a jejím výsledkem je, že mateřské, základní a střední školy zřízené obcemi či krajem budou financovány na základě počtu odučených hodin¹⁸. Reforma se pak netýká škol zřizovaných církevními institucemi a vysokých škol. Reformu v plné podobě pak v březnu roku 2017 schválil i Senát České republiky.¹⁹ Podle dostupných zdrojů je reforma způsobu financování vysokých škol v dohlednu a ministryně Valachová by jej ráda zavedla už od roku 2018.²⁰ Vzhledem k tomu, že volební období současné vlády se blíží ke konci, je s pochybem, že by se Valachové tyto změny podařilo prosadit už nyní, což sama ostatně přiznala i v interview pro Českou televizi.²¹

Financování českého vysokoškolského systému si můžeme dát do kontrastu s tím zahraničním. Jeden aspekt, který jsem mohl vidět na University of South Wales je, že univerzita se ke svým studentům chová podstatně lépe. Někdo může tvrdit, že za tím stojí klientelismus. Pro porovnání, ceny za rok studia na Britské univerzitě se v Anglii pohybuje kolem £9.000, ve Walesu kolem £4.000, v Severním Irsku řádově kolem £6.000 a ve Skotsku je univerzitní vzdělání úplně zdarma. Rozpočet Britských univerzit v letech 2014-

---

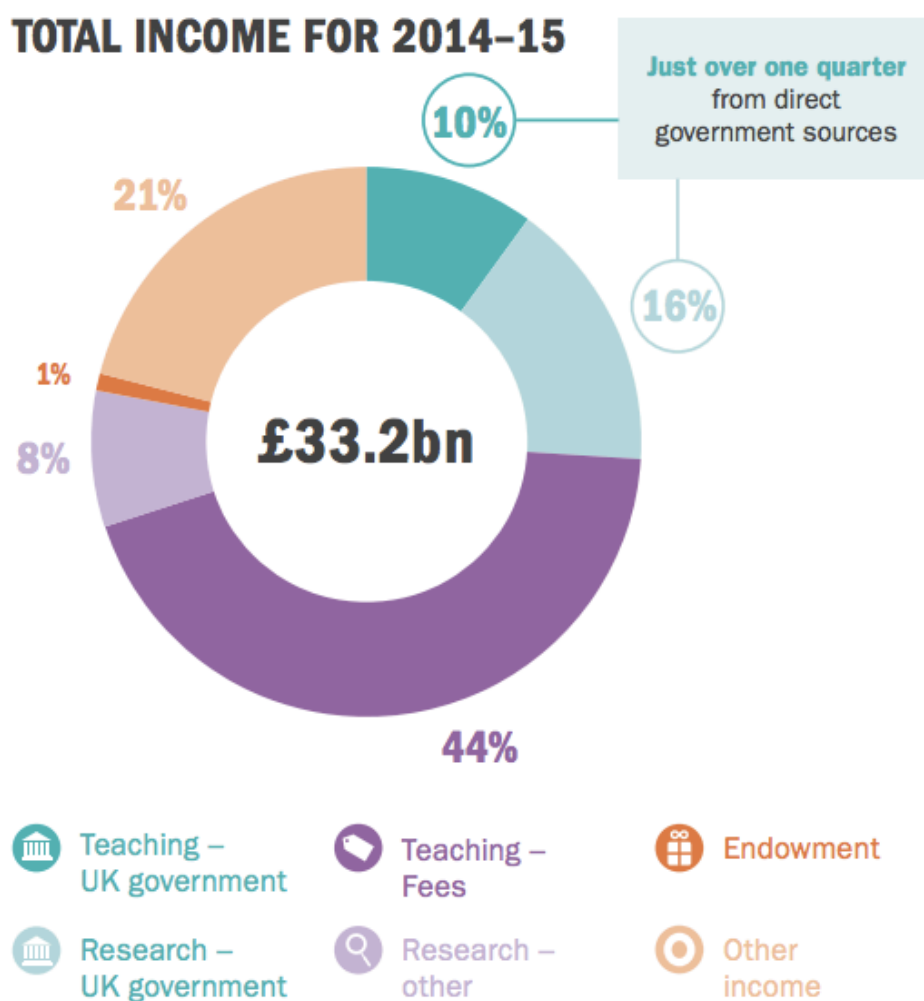
¹⁸ Novinky.cz, 'Vláda schválila školský zákon, školy přestanou být financované podle počtu žáků' (*Novinky.cz*, 15 June 2016) <<https://www.novinky.cz/veda-skoly/406557-vlada-schvalila-skolsky-zakon-skoly-prestanou-byt-financovane-podle-poctu-zaku.html>> accessed 23 March 2017

¹⁹ Ceskenoviny.cz, 'Senát schválil reformu financování škol beze změn' (*Ceskenoviny.cz*, 8 March 2017) <<http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/senat-schvalil-reformu-financovani-skol-beze-zmen/1458673>> accessed 23 March 2017

²⁰ Aktualne.cz, 'Vysoké školy dostanou miliardu navíc pro pedagogy Valachová chce změnit způsob financování' (*Aktuálně.cz - Víte co se právě děje*, 16 August 2016) <<https://zpravy.aktualne.cz/domaci/vysoke-skoly-dostanou-o-miliardu-vic-na-pedagogy/r~b775f00063d711e6a3e5002590604f2e/?redirected=1489833193>> accessed 23 March 2017

²¹ Česká televize, 'Fungování VŠ se mění Novelu zákona probírá Valachová s akademiky v Brně' (*ČT24*, 8 September 2016) <<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/regiony/1901414-fungovani-vs-se-meni-novelu-zakona-probira-valachova-s-akademiky-v-brne>> accessed 23 March 2017

15 byl £33.4 bn.²² V porovnání s českými univerzitami, které mají současnou dotaci 21,4 mld. Kč. Struktura Britského rozpočtu není však tak přímočará jako v České republice. 44% jeho příjmu je tvořeno ze školného, které přichází od studentů. Vládní příjem pak tvoří 16%, což je k velkému překvapení méně než příjem z darů, který činí 21%.

Osobně si nemyslím, že zavedením školného by se český vzdělávací systém nějak výrazně zlepšil a ani si nemyslím, že je cestou k současné nápravě.

²² Universitiesuk.ac.uk, 'University funding explained' (*Universitiesuk.ac.uk*, July 2016) <<http://www.universitiesuk.ac.uk/policy-and-analysis/reports/Documents/2016/university-funding-explained.pdf>> accessed 23 March 2017

Pokud by byl ovšem zaveden, lze očekávat, že by se univerzity musely odpovídat svým studentům jakožto klientům. Studenti by pak mohli dostat větší slovo v tom, jaké obory chtějí studovat, jak je chtějí studovat a univerzity by se tak mohly dostat ze své bubliny a začít zavádět reformy, které by jim umožnily přilákat více studentů. Současný stav toto neumožňuje a mnoho univerzit, i když jsou zdarma, nedbá potřeb svých studentů.

(3) Délka studia

Studium právnického titulu Mgr. Zabere v České republice 5 let a je nedělitelné na tříletý bakalářský titul a dvouletý magisterský titul. Já v tomto osobně spatřuji velkou nevýhodu. Za prvé si myslím, že je pro studenty praktičtější, když půjdou studovat obor právo na tříletý bakalářský titul a posléze se rozhodnou, že k právu by se rádi zaměřili na nějakou jinou oblast, například biomedicíny. Za prvé, možnost si takto upravit a kombinovat studium by vedlo k lepšímu uplatnění absolventa na trhu práce.

Za druhé by se délka studia práv mohla zkrátit nejméně o 1 rok po odstranění předmětů spojených s historií a předmětů, které přímo nesouvisí s výukou platného práva (zahrnující i Římské právo). Setkal jsem se s kritikou svého názoru na odstranění předmětů spojených s historií. JUDr. Bc. Jan Podola, Ph.D. měl názor, že právníci by měli být jakousi nejvzdělanější složkou společnosti a tudíž by měli znát dějiny.

Problémem, který způsobuje vysoká dotace dějin je, že studenti po absolvování 1. ročníku nemají prakticky žádné poznatky z platného práva, vyjma práva ústavního. To je činí méně atraktivní pro zaměstnavatele, kteří počítají s tím, že studenti 1. Ročníků prakticky nic neumí a tudíž dají raději přednost studentům vyšších ročníků.

(4) Problémy spojené se studiem v zahraničí

Pokud se student na Právnické fakultě ZČU rozhodne během svého studia odcestovat na semestr či dva do zahraničí, jeho domácí univerzita mu tuto skutečnost moc neulehčí. Student musí studoval minimálně 20 kreditů na domácí univerzitě a ještě k tomu plnit studijní povinnosti na univerzitě

v zahraničí. Všechny, studenty ze zahraničí, ať už byli z Německa nebo Francie se podobná povinnost netýkala. Pokud byli vysláni na zahraniční univerzitu, předpokládalo se, že roku budou plnit studijní povinnosti na univerzitě kam byli vysláni. Právnická fakulta ZČU však takovou volbu nedává. Student si musí zapsat minimálně 20 kreditů za jeden semestr, aby si udržel statut studenta. Já jsem situaci vyřešil rázně a řekl jsem, že nebudu obkročmo studovat na dvou univerzitách, které jsou od sebe vzdálené 1400 km vzdušnou čarou. Povinných 20 kreditů jsem si zapsal a nechal jsem je propadnout s tím, že si je zapíšu znovu až se vrátím zpět do České republiky.

Tento systém mi nepřijde férový. Rovněž nerozumím tomu, proč by student měl utrácet své Erasmus stipendium na výjezdy do ČR a plnění studijních povinností na domácí univerzitě, když by se měl primárně snažit plnit studijní povinnosti na univerzitě, kam byl vyslán. Nehledě na to, že studium v cizím jazyce je zejména v prvním roce velice náročné. Právnická fakulta ZČU by tedy měla najít cestu, jak studenty vyslat do zahraničí, ale zároveň od nich po tuto dobu nepožadovat studijní povinnosti v na domácí půdě.

Další problém, který se vyskytl ve spojitosti se studiem v zahraničí je plnění povinných předmětů, neboli tzv. předmětů kategorie A. Já jsem za roční pobyt na University of South Wales obdržel 60 kreditů, které se mi započítaly proti studiu v ČR. V současné době jsem však posbíral 200 kreditů ze 180 nutných, ke konci studia budu mít 224 kreditů. Tato skutečnost se mi nezdá správná, jelikož se domnívám, že jeden rok studia v zahraničí by měl rovnocenně nahradit jeden rok studia v ČR, a to bez povinnosti splnit povinné předměty kategorie A.

(5) Problém Právnické fakulty ZČU přilákat dostatečně velké množství zahraničních studentů

Setkal jsem se s názorem, že právnická fakulta ZČU není schopna nalákat velké množství zahraničních studentů. Z dob, kdy jsem vydával časopis Easy Magazine, jehož zdrojem příjmů byla hlavně inzerce od soukromých vysokých škol, vím, že státní veřejné školy neinvestují do marketingu. V tomto ohledu jsem narazil pouze na několik mála výjimek, mezi které se zařadila Univerzita Palackého v Olomouci a Masarykova univerzita v Brně. Na člověka,

který se o marketingové záležitosti Západočeské univerzity nezajímá do hloubky, to působí dojmem, že Právnická fakulta ZČU žádný marketing nemá a jako většina veřejných vysokých škol jednoduše spoléhá na to, že studenti se přihlásí už jen čistě z toho statusu, že se jedná o jednu ze čtyř právnických fakult v České republice.

Pokud by Právnická fakulta ZČU skutečně rozhodla rozjet marketingovou kampaň za cílem získání zahraničních studentů, musela by v takové kampani prodat myšlenku studia ve městě Plzeň. Měla by například vyzdvihnout skvělé dopravní propojení s Prahou, zajímavé stavby a památky v okolí, levný studentský život apod. Přičemž nízké životní náklady mohou být jedním z důvodů, proč si zahraniční studenti vyberou Českou republiku a následně i Plzeň. Jeden Američan z New Yorku, který studoval na Anglo-American University in Prague, mi vyprávěl, že si v Praze žije jako král. Může chodit do dobrých restaurací na večere, cestovat po Evropě a to i za skutečnosti, že nechodí do práce a nic nevydělává. Všechny prostředky měl ze svého studijního stipendia.

Další částí tohoto problému je atraktivita cizojazyčných předmětů, které Právnická fakulta ZČU v současnosti nabízí. Mým osobním názorem je, že by fakulta měla najít rodilé, zahraniční lektory, které by takové předměty vyučovali. Vysoká kvalita angličtiny fakultu ztraktivní v očích studentů, kteří se chtějí naučit dobře anglicky. Problém, který zmíním později v této práci je, že není mluvit anglicky jako mluvit anglicky a je v tomto ohledu skutečně znát, jestli někdo nějakou dobu žil v cizí zemi a nebo nikoliv.

(6) Audiovizuální záznamy z přednášek a seminářů

University of South Wales poskytovala svým studentům jednu zásadní inovaci, kterou jsem jakožto nerodilý anglický mluvčí velice ocenil. Všechny přednášky a drtivá většina workshopů, byly nahrány na interní systém univerzity a následně zpřístupněny studentům. To poskytovalo několik zásadních výhod. Za prvé, ne všichni studenti se vždy mohli dostavit na přednášku, tento systém jim umožňoval si přednášku zpětně otevřít a projít si učivo, o kterém byla řeč. Druhou zásadní výhodou, bylo, že když jsem na

přednášce něčemu nerozuměl, měl jsem možnost si ji ještě jednou přehrát, dohledat si dané informace a látku pochopit. Třetí výhodou bylo, že když byl učitel nemocný a nemohl se z nějakého důvodu dostavit na univerzitu, použil tento systém k nahrání přednášky, kterou si studenti pak pustili doma na svých počítačích.

Myslím si, že Právnická fakulta ZČU by v tomto směru měla udělat jeden zásadní krok. Tím je nahrávání všech přednášek a seminářů a sdílet je prostřednictvím YouTube kanálu se širokou veřejností. Tato inovace by nebyla k dobru jen samotným studentů, ale i lidem, kteří se nějakým způsobem ocitli v problémech a potřebují se o své situaci dozvědět více.

Současný rektor Univerzity Palackého v Olomouci, Jan Miller, si myslí, že univerzita by měla být součástí veřejného prostoru, ale zároveň říká, že by měla být také k ruce občanům, kteří z ní mohou mít užitek. Toto podrobněji rozvedu u dalšího bodu.

(7) Právní klinika

Jednou ze zásadních výhod, kterou měla University of South Wales byla Právní klinika. Tato právní klinika fungovala po boku univerzity, v jejím čele byl dobře zaplacený advokát. Studenti pak pracovali na případech lidí, kteří si nemohli dovolit standardní právní služby, nebo lidí, jejichž právní problém čerstvě začal a potřebovali se o dané problematice dozvědět více.

Často se zmiňuje, že české vysoké školy vychovávají absolventy, kteří nic neumí neboli zjednodušeně řečeno, nemají žádné praktické zkušenosti. Právní klinika, kterou nedisponují univerzity pouze ve Velké Británii ale i třeba Univerzita Palackého v Olomouci pomáhají tuto skutečnost zmírnit.

Zajímavostí je, že studenti si mohli zvolit práci na klinice jako součást svého závěrečného ročníku at' už na bakalářské programu Právo nebo součástí tzv. Legal Practice Course,²³ LPC, který je v britském pojetí jakousi nadstavbou

---

²³ Southwalesacuk, 'Legal Practice Course' (*Southwalesacuk*, 25 March 2017) <<http://www.southwales.ac.uk/courses/legal-practice-course/>> accessed 25 March 2017

nad bakalářem oboru právo. Na kliniku pak docházeli jednou až 2x týdně a většinou tam strávili celý den. Úřadující advokát je pak zapojil do procesu poskytování rad klientům, účastenství na soudních jednáních, zjišťování a ověřování informací apod.

Z mého pohledu je škoda, že Právnická fakulta ZČU podobnou kliniku nemá a nenabízí tím ani studentům vyšší šanci na nalezení práce po ukončení školy. Když jsem posléze hledal práci v mezinárodní právnické kanceláři, skutečnost, že jsem nějakou zkušenost s právem byla velice oceňována.

V současnosti je jedinou právnickou fakultou, která právní kliniku má, Univerzita Palackého v Olomouci.²⁴ Tato skutečnost je podle mého názoru žalostná vzhledem k faktu, že máme řetězec právnických fakult táhnoucí se od Plzně až po Olomouc. Absence právních klinik snižuje jeden ze základních principů právního státu popsaných Lordem Binghamem v jeho knize *The Rule of Law* a tím je rovnost lidí před právem. Skutečností je, že dostat právní poradu od odborníka může být velice drahé. Podobné kliniky by umožnily sociálně znevýhodněným vrstvám obyvatelstva a docílily by lepší rovnosti před právem.

(8) Mooty jako součást výuky a učícího procesu

Moot neboli fiktivní právní proces, jak by se to dalo v českém jazyce nazvat, tvořil ve Velké Británii součást hodnocení. V 90% případů se hodnocení na anglické univerzitě sestává z odevzdání jedné eseje a závěrečné zkoušky. V některých případech se však esej dá nahradit. Buď prezentací na předem vybrané téma nebo mootem. Já jsem měl moot jakou součást hodnocení předmětu *Public Law*, tedy něco jako ústavní právo. Byli jsme rozděleni do skupin většinou po šesti lidech. Dostali jsme určité zadání, na kterém jsme jako skupina pracovali. V rámci skupiny jsme se pak rozdělili na půl, tři lidi zastupovali žalovaného a zbylí zastupovali opozici. V týmu byl vždy jeden junior a vždy jeden senior plus „asistent,“ který spor pozoroval a v případě

---

²⁴ Kramer Jaroslav, 'Maxim Tomoszek: „Vlastně vůbec nevíme, jaká je kvalita absolventů právnických fakult“' (*Epravoc*, 28 February 2013) <<https://www.epravo.cz/top/efocus/maxim-tomoszek-vlastne-vubec-nevime-jaka-je-kvalita-absolventu-pravnickych-fakult-89587.html>> accessed 23 March 2017

potřeby se s ním konzultovaly otázky soudce. Zkoušejícím byl vždy vyučující, který rozhodoval buď jako samosoudce nebo v senátu s dalšími dvěma učiteli.

Mooty mají ve Velké Británii podobnou charakteristiku jako eseje. Většinou předloží studentům neřešitelnou otázku a záleží už jen na kreativitě studentů jaké argumenty přednesou a jak je formulují. Je to skvělý učící proces, který studenty učí spolupráci v týmu, schopnosti vyhledávat a ověřovat právní argumenty, zpracovávání podkladů pro soud a v neposlední řadě je také učí rétorice a přednesu před soudcem. Všechny tyto dovednosti by měly tvořit dobrého právníka.

Na Právnické fakultě ZČU jsem nějaké pokusy o zavedení mootů viděl, ale mám pocit, že chybělo několik aspektů, které by z toho udělali učící proces na úrovni toho britského. Prvním nedostatkem bylo, že jsme si měli vymyslet zadání sami. Stává se to často i u seminárních prací. Správný učitel studenta vede k tomu, aby překonával sám sebe a rozvíjí ho. Zadání mootového problému by tedy jednoznačně mělo přijít od učitele, který by také měl vymezit mantinely soudního sporu. V průběhu mootu na Právnické fakultě ZČU vstupovali do sporu stále nová fakta, tím docházelo k tomu, že se moot už nedal nijak kočírovat a připomínal mi lidovou frašku. Studenti byli i v rolích soudce, což by nemělo být. Učitel je tím, kdo by měl být v roli soudce, pokládat otázky a ověřovat, zda-li účastníci mootu problému řádně rozumí.

Potenciál na Právnické fakultě ZČU tedy je, nebyl však zatím zcela využit.

(9) Double degrees neboli dvojité tituly

Během svého studia ve Velké Británii jsem se setkal s celou řadou mezinárodních studentů. Hodně z nich bylo na tzv. Double degrees, kdy studovali například mechanické inženýrství v Německu a v rámci svého studijního programu vyjeli na jeden rok do Velké Británie, kde splnili zkoušky a na konci svého studia pak obdrželi dva diplomy, jeden německý a jeden britský. Škol, které by v současnosti nabízely double degree je v České republice málo.

Myslím si, že double degree je cesta, kterou by se Právnická fakulta ZČU dala zatraktivnit. V první vlně by se mohlo začít s britskou, německou a například francouzskou verzí. Absolventi Právnické fakulty ZČU by tím získali výrazně lepší pozici na pracovním trhu, poptávka v advokátních kancelářích po právnících se znalostí jazyků rozhodně je.

(10) Přijímací řízení

Všechny tři právnické fakulty v ČR mají v současnosti stejný systém přijímacího řízení, který je postaven na standardizovaných testech Scio. Po vzoru Velké Británie si nemyslím, že standardizovaný test by měl být jediným kritériem k přijetí studentů ke studiu na právnických fakultách. Právnická fakulta Západočeské univerzity v Plzni by této situace mohla využít a odlišit se od ostatních tří fakult a zakomponovat do přijímacího přijetí např. esej. Touto esejí by měl uchazeč možnost se představit univerzitě, prodat jí své silné stránky a také vysvětlit proč chce studovat právo. Dalším kritériem, které by se mělo přidat do přijímacího procesu je osobní pohovor.

Je nutno podotknout, že kritéria a požadavky přijímacího řízení se výrazně liší i mezi USA a Velkou Británií. V obou případech je však součástí přijímacího procesu osobní esej. Jedním z hlavních kritérií v USA je, podobně jako v České republice, standardizovaný test SAT nebo ACT. Ve Velké Británii se pak kritériem pro přijetí stávají známky z maturitního vysvědčení (tzv. A-levels) a právě ona osobní esej.

V průběhu svých studií jsem zjistil, že dělení na chytré a hloupé studenty je příliš krátkozraké a myslím si, že pokud fakulta chce zaujmou výjimečné talenty, bez změny procesu přijímacího řízení to nebude možné.

(11) Zrušení papírových indexů

Papírové indexy jsou přežitkem dob minulých. V současné době jsou všechna hodnocení dostupná on-line. Opět se tady odkážu na University of South Wales, kde studenti neměli papírové indexy. Všechny známky a hodnocení byly dostupné v systému nazvaném UniLife, který je faktickou obdobou systému STAG, jenž se používá na Právnické fakultě Západočeské

Univerzity v Plzni. Je zajímavé, že na PrF ZČU stále existuje tato dvojí zapisovací povinnost.

Podle mého názoru to pouze komplikuje život studentům. Dennodenně se setkávám s problémem, kdy si chci zapsat známku nebo zápočet z nějakého předmětu, vyučující však není k nalezení. Často to pak dopadá tak, že student zanechá svůj tištěný index na příslušné katedře dané fakulty a následně jej po 14 dnech přenese na další katedru. Celý proces tak zabírá příliš mnoho času a je naprosto zbytečný už jen z té podstaty, že veškeré hodnocení je dostupné on-line.

Dovolím si zde pouze poznamenat, že už na Gymnáziu Jana Palacha, Praha 1, kam jsem chodil, jsme neměli „žákovské knížky“ a veškeré známky byly dostupné on-line. Domnívám se tedy, že papírové indexy by měly být zcela odstraněny.

(12) Změna názvu univerzity

Název Západočeská univerzita v Plzni je příliš dlouhý, neforemný a z marketingového hlediska velice špatně použitelný. Po diskuzi s Ing. Mgr. Danou Bárkovou, Ph.D. mi bylo vysvětleno, že to má symbolizovat regionální význam university. Tady si dovolím poznamenat, že regionální význam instituce se netvoří názvem, pokud se tedy nejedná o úřady veřejné správy, které svým názvem vyzývají občany určitého území, aby se se na daný úřad obrátili. Co se týče názvu a jeho marketingového využití, měl by být snadno zapamatovatelný a měl by znít dobře i v překladu do cizích jazyků. Současný anglický překlad Západočeské univerzity zní University of West-Bohemia. Problémem č. 1 je, že cizinci nemají sebemenší ponětí, že se Česká republika skládá ze tří historických území a jedním z nich jsou právě Čechy, které se však v angličtině řeknou Bohemia. Univerzitu si tak ani nespojí s žádnou konkrétní zemí.

Název, který by měl nahradit ten původní by se měl vázat k danému městu. bych navrhol změnit na Plzeňskou univerzitu, popřípadě přidat jméno nějaké významné české osobnosti. Anglický překlad rovněž zní velice jednoduše a je lehce zapamatovatelný – Pilsen University. Daný název by

výrazně usnadnil propagaci univerzity v mezinárodní sféře a také by pomohl by přilákat větší množství zahraničních studentů.

(13) Pobočka v Praze

Další zajímavostí, kterou se po určitou dobu pyšnila University of South Wales byla budova v hlavním městě Londýně. Pro upřesnění, Universty of South Wales měla v obě, kdy jsem tam studoval celkem 5 kampusů v následujících lokacích: Terfforest, Cardiff, Newport, Caerleon a Londýn. Následně si ponechala pouze 3, Cardiff, Trefforest a Newport.²⁵

Důvodem proč o tom ale mluvím je zmíněný Londýnský campus. Cardiff a Londýn jsou od sebe vzdáleni přibližně 2 až 4 hodiny cesty, která záleží na způsobu dopravy (vlak 2 hodiny vs autobus 4 hodiny). Plzeň je vzdálena autobusem zhruba 1 hodinu cesty od hlavního města Prahy. Pokud by však Právnická fakulta Západočeské univerzity otevřela pobočku v Praze, dostala by se tak do centra všeho dění v České republice. Velké množství učitelů je rovněž z Prahy. Pokud by se studentům nabídla možnost studia v další lokaci, mohlo by to univerzitu výrazně zatraktivnit a pomoci k jejímu růstu.

(14) Význam známek

Známky v českém vysokoškolském prostředí mají jen velmi malou hodnotu pro budoucí zaměstnavatele. Ze zdrojů vyplývá, že zaměstnavatelé nevědí, jakou vypovídající hodnotu známky z českých vysokých škol mají a tudíž je neberou ani nijakým způsobem v potaz. To je opět velký rozdíl oproti Velké Británii, kde má většina firem stanovené přesné hranice hodnocení, od kterých přijímají studenty. Studenti v českém vysokoškolském prostředí nemají prakticky důvod se dobře učit a snažit se dosahovat lepších známek, protože vědí, že je to v budoucnosti nebude nijak benefitovat.

Pokud zabředneme do oblasti hodnocení studentských výkonů během studia, přijde mi, že to ve Velké Británii je mnohem objektivnější než to v České

---

²⁵ Bbc.co.uk, 'No students for University of South Wales' London campus' (*BBC News*, 28 July 2015) <<http://www.bbc.co.uk/news/uk-wales-33680352>> accessed 23 March 2017

republice. Ústní zkoušky jsou ve Velké Británii velkou vzácností a dá se říct, že takřka vždy probíhají závěrečné zkoušky písemně, čímž se docílí větší objektivity než u zkoušení ústního.

Pokud by Právnická fakulta ZČU, chtěl začít své studenty motivovat k lepšímu studiu, musela by přesvědčit zaměstnavatele, že její nový systém má nějakou vypovídající hodnotu.

(15) Platy vysokoškolských učitelů

Jeden ze zásadních aspektů, který má podstatný vliv na fungování systémů, je výše platů. Česká republika má zásadní problém v tom, že platy vysokoškolských učitelů jsou velice nízké. To se pak také bude odrážet v jejich úsilí, ochotě inovovat systém a výuku. Pokud porovnáme platy vyučujících na vysokých školách s obdobnými pozicemi ve Velké Británii dojdeme k překvapivým závěrům. Vysokoškolští učitelé jsou ve Velké Británii placeni velice dobře, dá se to dokonce srovnat se soukromou sférou. Pokud se podíváme na pozice nabízené Cardiff University,²⁶ dospějeme k závěru, že platy seniorních učitelů se pohybují v rozmezí od £40.000 ročně do £60.000 ročně. Pokud si vezmeme průměr tohoto platu, tedy £50.000, dojdeme k závěru, že vysokoškolští učitelé jsou placeni v závislosti na své kvalifikaci a oboru placeni něco kolem £4.200 měsíčně. Podle současného kurzu 32 CZK za 1 GBP by tato částka byla v přepočtu na české koruny zhruba 134.400 CZK. Z této částky ovšem nemůžeme automaticky vydedukovat, že by se vyučující měli lépe, musíme také zahrnout životní náklady, ceny ubytování, dopravu apod. Abych tento index výrazně zjednodušil, předpokládejme, že vše je ve Velké Británii přibližně třinásovkem českých cen. Vezmeme tedy částku 134.400 CZK a vydělíme ji třemi. Následně dojdeme k číslu 44.800 CZK.

---

²⁶ Brassring.com, 'Job Opportunities Cardiff University' (*Brassring.com*, unknown) <<https://krb-sjobs.brassring.com/TGnewUI/Search/Home/HomeWithPreLoad?partnerid=30011&siteid=5460&PageType=searchResults&SearchType=linkquery##keywordSearch=&locationSearch=>> accessed 23 March 2017

Kolik tedy berou čeští vysokoškolští učitelé? Zde je nutno podotknout, že čísla se velice liší. Jeden článek z roku 2009,²⁷ mluví o průměrném platu českého vysokoškolského pedagoga jako 33.500 CZK. Kritika článku však upozorňuje na to, že číslo není reálné, protože do tohoto průměru bylo započítáno i osobní ohodnocení a příspěvky z vědeckých grantů. Kritika pak dále tvrdí, že ne všichni zaměstnanci mají stejně dobrý přístup k osobnímu ohodnocení a vědeckým grantům. Na tuto nerovnost si stěžují zejména učitelé humanitních oborů. Článek pak dále mluví o platech profesorů a podle tehdejší mluvčí Masarykovy univerzity se plat profesora může vyšplhat až na 72.000 CZK. Což by v porovnání se zmiňovaným příkladem z Velké Británie působilo vzhledem k místním životním nákladům jako velice hezké číslo. Faktem ovšem bude, že 72.000 CZK je absolutní strop a dá se spíše vyloučit, že by se tomuto číslu blížil obyčejný vyučující na české univerzitě.

Dalším zajímavým údajem v tomto ohledu mohou být platové tabulky, vydané ministerstvem školství.

Platový stupeň	Počet let započítatelné praxe	Platová třída															
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1	do 6 let	8 000	8 300	8 800	9 550	10 350	11 200	12 150	15 000	20 000	20 100	20 200	20 300	20 500	21 200	23 450	25 400
2	do 12 let	8 250	8 750	9 500	10 300	11 150	12 100	13 100	15 600	20 250	20 450	20 550	21 000	21 250	22 750	25 250	27 350
3	do 19 let	8 700	9 450	10 200	11 050	12 000	13 000	14 150	16 250	20 600	20 900	21 000	21 800	22 800	24 500	27 150	29 450
4	do 27 let	9 350	10 150	11 000	11 950	12 950	14 050	15 200	17 000	21 050	21 450	21 650	22 650	24 550	26 450	29 250	31 700
5	nad 27 let	10 100	11 000	11 850	12 850	13 950	15 100	16 400	17 800	21 600	22 000	22 500	24 400	26 300	28 500	31 500	34 100

Následující uvedený příklad se vztahuje na tarify vědeckých pracovníků na Masarykově univerzitě v Brně.²⁸

²⁷ Novinkycz, 'Průměrný plat akademiků je 33 500 korun' (*Novinkycz*, 3 September 2009) <<https://www.novinky.cz/kariera/178104-prumerny-plat-akademiku-je-33-500-koron.html>> accessed 23 March 2017

²⁸ Petr Woff, 'Na jakou mzdu má právo akademický pracovník?' (*Kupnisilac*, 1 November 2016) <<http://kupnisila.cz/akademicky-pracovnik/>> accessed 23 March 2017

PŘÍKLAD: Mzdové třídy a tarify akademických pracovníků na Masarykově univerzitě			
Třída	Pracovní funkce	Předepsaná kvalifikace	Tarif
1.	(1A) Asistent (1B) Lektor prvního stupně (1C) Výzkumný asistent	Vysokoškolské vzdělání v magisterském studijním programu	18600
2.	(2A) Odborný asistent (2B) Výzkumný pracovník prvního stupně	Vysokoškolské vzdělání v doktorském studijním programu	22200
3.	(3A) Lektor druhého stupně (3B) Výzkumný pracovník druhého stupně	Vysokoškolské vzdělání v doktorském studijním programu a nejméně 5 let praxe nebo vysokoškolské vzdělání v magisterském studijním programu a nejméně 10 let praxe ve výkonu relevantních činností v příslušném akademickém oboru	24800
4.	(4A) Docent (4B) Výzkumný pracovník třetího stupně	Jmenování docentem	27300
5.	(5A) Profesor (5B) Výzkumný pracovník čtvrtého stupně	Jmenování profesorem	32500

(Uvedená tabulka Masarykovy univerzity nabyla účinnosti 1.4.2015.)

Po interpretaci čísel z této tabulky dospějeme k závěru, že plat vysokoškolského pedagoga na podobné úrovni jako ve Velké Británii by se pohyboval v rozmezí 18.600 CZK a 24.800 CZK. Střed mezi maximem a minimem by v tomto případě tvořil 21.700 CZK. Tato částka dosahuje zhruba poloviny podobného srovnávaného středu ve Velké Británii.

Osobně si ještě vzpomínám, že vláda v čele se stranou Věci veřejné se snažila intenzivně snažila lákat nové učitele do školství pomocí jednorázových příspěvků na platech. Skutečnost však vypovídá o tom, že jejich strategie byla krátkodobá a ne příliš úspěšná, jelikož jsou zde zprávy mluvící o úniku pedagogů ze vzdělávacího systému.²⁹

Za sebe, jakožto studenta, mohu říct, že práce pedagoga v Českém vysokoškolském prostředí pro mne není příliš lákavá. Pokud bych o takové možnosti uvažoval, určitě bych šel učit do zahraničí, kde je vysokoškolský učitel lépe ohodnocen a jeho postavení má také podstatně vyšší prestiž ve společnosti. Nelíbí se mi nízký nástupní plat, ten se po čase sice zlepší, ale má

²⁹ idnes.cz, 'Učitelé utíkají ze škol kvůli nízkým platům Změny jsou nezbytné' (IDNES.cz, 1 February 2016) <http://finance.idnes.cz/platy-ucitelu-a-jejich-odchody-ze-skol-dxa-/viteze.aspx?c=A160129_115640_viteze_sov> accessed 23 March 2017

momentální vidina není, že strávím 32 let ve vzdělávacím systému, abych dosáhl na mzdu kolem 34.000 CZK.

Pro mne je výsledek tohoto bodu jasný a netýká se pouze Právnické fakulty Západočeské univerzity v Plzni, ale českého vzdělávacího systému jako celku. Pokud Česká republika chce zlepšit vzdělávání, je zapotřebí začít zvedat platy učitelů a to do doby než se dostanou na dvojnásobek současného stavu s přihlédnutím na inflaci. Pokud se tak nestane, český vzdělávací systém nebude atraktivní pro mladé talenty a tím pádem se i ochudí o potenciál a inovace, kteří by tito lidé mohli do systému přinést.

(16) Více možností ohledně bakalářské práce

University of South Wales nabízela ještě jednu možnost, kterou bych rád zmínil v této bakalářské práci. Tím byla možnost studenta zvolit si, jestli bakalářskou práci chce psát nebo nikoliv. Systém fungoval následovně. Student měl za jeden akademický rok studia nasbírat 60 kreditů. 6 předmětů po 10 kreditech. Bakalářské práce byla dobrovolná a psala se v závěrečném ročníku studia. Pokud si ji člověk zvolil, mohl si podle délky bakalářské práce určit, jestli bude ohodnocena 30-ti kredity, nebo jestli to bude pouze krátká bakalářská práce a bude ohodnocena 10-ti kredity. Po zvolení bakalářské práce studentovi automaticky odpadala povinnost plnit povinné předměty, bakalářské práce byla tedy jakousi náhradou za část studia.

Bakalářské práce byla vnímána jako nástroj pro zvědavé studenty, kteří by se rádi zabývali určitým tématem a přispěli k jeho diskuzi na akademické úrovni. Skutečnost, že bakalářská práce nebyla povinností si vykládám jako výsledek úzké kolaborace akademického prostředí a trhu práce.

Aby zde nebyla nastíněna pouze kritika, je zde také několik málo příkladů, které Západočeská univerzita (jako celek) udělala správně.

1. Integrace univerzity do města.

Rektor Univerzity Palackého v Olomouci je zastáncem názoru, že univerzita má být součástí veřejného prostoru.³⁰ Západočeské univerzitě v Plzni se toho daří docílovat otevíráním výstavních prostor pro studenty uměleckých oborů a to přímo v centru města. Podobně se projevuje i integrace v podobě kaváren, jako je Kavárna Íčko v Riegrově ulici v Plzni.

2. Budova fakulty umění a designu

Za jeden z nejzdařilejších kroků poslední doby pak považuji výstavbu nové budovy pro fakultu umění a designu.

V závěru této kapitoly bych chtěl říct, že pevně věřím, že pokud se výše uvedené inovace implementují do výuky, povede to k výraznému zlepšení českého školství.

---

³⁰ Sára Matůšková, 'Univerzity by měly působit ve veřejném prostoru, je přesvědčen rektor UP Jaroslav Miller' (*Studente15cz*, 20 December 2016) <<http://student.e15.cz/qa/univerzity-by-mely-pusobit-ve-verejnem-prostoru-je-presvedcen-rektor-up-jaroslav-miller-1326798>> accessed 23 March 2017

Závěr

Cílem bakalářské práce bylo zjistit, jak by se dala reformovat Právnická fakulta Západočeské univerzity v Plzni na základě zkušeností sesbíraných na zahraničních univerzitách. Mnoho z témat se nedotýkalo pouze fakulty samotné, ale také reforem, které by měly proběhnout v celém českém vzdělávacím systému.

Ze sepsaných poznatků mi vyplývá několik závěrů:

První z nich se týká konzervativnosti právního prostředí v České republice. Ona konzervativnost brání zefektivnění a zkrácení doby, kterou musejí studenti právnických fakult trávit ve škole. Jsem přesvědčen, že moderní doba si žádá, aby student strávil méně času ve škole a více získáváním praxe.

Není tedy žádným překvapením, že jsem zastáncem toho, aby se délka právního studia v České republice výrazně zkrátila. Ve světě už jsou vidět reakce jako je vznik Uncollege. Reagují na nepružnost tradičního vzdělávacího systému a snaží se hledat jiné cesty. Aby se vzdělávání v českém právnickém prostředí zlepšilo, mělo by rovněž začít hledat nové cesty. Jinak se velmi jednoduše může stát, že Česká republika zamrzne v minulosti místo toho, aby byla v čele inovátorů.

Rovněž bych očekával, že pokud Český vzdělávací systém nezareaguje na podněty z vnějšku, bude se objevovat stále větší množství lidí, kteří se budou vydávat alternativními cestami vzdělávání.

Druhý problém se týká zlepšení kvality výuky a zaměřením se na rozvoj studenta jako takového. Jak už řekl Viktor Knapp ve svých memoárech Proměny času, právníké vzdělání nebrání žádnému povolání. Škola by měla tuto skutečnost reflektovat a umožnit se studentům zaměřit se na oblast jejich zájmu už v průběhu studia. Pokud se někdo bude chtít stát diplomatem, budou pro něj některé předměty důležitější než jiné. Právě ona personalizace výuky povede k navýšení potenciálu českých studentů a jejich konkurenceschopnosti v globalizovaném světě.

Současný stav Českého vysokého školství určitě není uspokojivý a měl by projít mnoha proměnami, aby byl schopen reagovat na trendy, které se dějí ve společnosti. To se však snadno řekne, ale těžce udělá. Pokud by mělo dojít k reformě Právnické fakulty ZČU, zaměřil bych se nejprve na změny, které nejsou finančně nákladné. To by obnášelo zrušení papírových indexů, zavedení nahrávání výuky a postování na STAG (školní informační systém), usnadnění studia školy při zahraničních výjezdech. V další fázi by se fakulta měla zaměřit zejména na otevření právní kliniky, zvážení expanze fakulty do dalších měst a zlepšení platebních podmínek svých zaměstnanců.

Tyto změny nejsou nemožné, vyžadují pouze správného leadera (pravděpodobně v podobě děkana) a správné lidi, kteří budou ochotni prozkoumat neznámé a začít tak tvořit instituci, na níž by rádi sami studovali.

V této bakalářské práci jsem zmínil příběh Seema Baansal, která reformovala školy v Indické provincii Haryana. Je tedy důležité mít vizi a pak na ní tvrdě pracovat. I právnická fakulta ZČU má tedy šanci stát se nejprogresivnější právnickou fakultou v České republice, jedinou otázkou zůstává, jestli chce.

Uvádím, že pro účely této bakalářské práce jsem použil systém poznámek OSCOLA neboli „Oxford Standard for the Citation of Legal Authorities.”

Více informací o systému poznámek jsou přístupné zde.³¹

Bibliografie

Dale J. Stephens, *Hacking your Education* (1st edn, Penguin 2013)

Vkitor Knapp, *Proměny času* (1st edn Prospektrum 1998)

David Trott, *One + One = Three* (1st edn Macmillan 2015)

Konrad Paul Liessmann, *Teorie nevzdělanosti* (1st edn Academia 2008)

Konrad Paul Liessmann, *Hodina duchů* (1st edn Academia 2015)

Tom Bingham, *Rule of Law* (1st edn Penguin 2011)

---

³¹ Ox.ac.uk, 'A brief guide to OSCOLA' (*Oxacuk*, 25 March 2017) <https://www.law.ox.ac.uk/sites/files/oxlaw/oscola_4th_edn_hart_2012quickreferecguide.pdf> accessed 25 March 2017